

1987 dogradili sprejemno informativni center v značilnem slogu po vzoru kraške hiše iz bližnje Betanje. Sprejemni center ima 150 sedežev v zaprtem prostoru, 200 sedežev na pokriti terasi in prav toliko na odprtem. Ima nadalje parkirni prostor za 20 avtobusov in 200 osebnih avtomobilov. V jami so utrudljiv vzpon iz Velike doline olajšali z dvigalom, ki so ga postavili tako, da ne moti naravne podobe Velike doline. Električno dvigalo je dolgo 140 m, višinska razlika ob naklonu 30 % znaša 65 m. Kabina lahko sprejme hkrati 30 oseb, zmogljivost dvigala pa znaša 400 do 700 oseb na uro. Načrtujejo tudi ureditev poti skozi dve najbolj atraktivni jami – Mariničevo in Mahorčičevo, kjer velike povodnji velikokrat uničijo pot. Poleg jame leži v zaščitenem območju še ves kanjon Reke do Vrem s površino 340 ha. V načrtu je tudi revitalizacija kraških okoliških vasi – Naklega, Škocjana, Matavuna in Betanje. Prvi uspehi prizadevanj se že kažejo; medtem ko se je prejšnja leta obisk Škocjanskih jam sukal okoli 40.000 obiskovalcev, se je zadnje leto že povzpел na 70.000.

Škocjanske jame se tako vključujejo v intenzivnejše turistične tokove, ko postajajo osrednji turistični fenomen matičnega Krasa. Simbolično je do tega prišlo 12. julija 1987, ko so na steni Schmidlove dvorane odkrili ploščo, ki obeležuje sklep Unesca (fotografija). Škocjanske jame so tako pred vsemi drugimi kraškimi jamami postale prvovrsten naravni kraški objekt, ki je zavarovan na ta način. Nad tem čudovitim objektom pa, žal, še vedno visi Damoklejev meč, kajti če onesnaženo Notranjsko Reko medtem ne bomo očistili, bodo Škocjanske jame izgubile status zaščitenih jame. UNESCO bo njihov vpis v seznam svetovne dediščine dokončno potrdil namreč šele čez dve leti. Čas, da uredimo vse, kar je potrebno, je le dotlej.

France Habe

O podiplomskem študiju geografije na filozofski fakulteti v Ljubljani

Na oddelku za geografijo FF poteka podiplomski študij sicer že več kot dvajset let (študija doktorandov tu ne upoštevamo), vendar je zaradi vsakoletnega malošte-

vilnega vpisa potekal doslej le po individualnih programih in domala v celoti le s konzultacijami ter s težiščem na izdelavi magistrskega dela in njegovega zagovora. Šele zadnjih nekaj let je več skupnih, ustrezno organiziranih oblik.

Študij poteka po izbranih smereh, ki so vsako leto na novo razpisane, a se bistveno ne spreminjajo. V zadnjem študijskem letu (1987–1988) jih je bilo deset: fizična geografija, socialna geografija, regionalna geografija, geografski problemi držav in pokrajin v razvoju, geografski problemi varstva okolja, geografske osnove regionalnega planiranja, geografija turizma, hidrogeografija, geografija krasa in didaktika geografije. Kandidati izbirajo študijsko smer po lastnem zanimanju in nagnjenju ter po ustreznih specializacijah, kakor se kažejo potrebe na njihovih delovnih mestih.

Individualno sestavljeni programi vse to upoštevajo, vključno z izbiro tematike magistrskega dela. Skladno s tem so izbrani tudi ustrezni predmeti. Študijski program jih obsega praviloma pet do šest, s skupno nekaj tedenskimi urami (5–6), kar se pri individualnem študiju spremeni v enako število konzultacij, ki pa glede na prosti čas potekajo po dogovoru med kandidatom in mentorjem, oziroma učitelji; ti so deloma tudi z drugih fakultet. Časovno določen je edino skupni seminar, ki poteka praviloma enkrat mesečno. Nanj se navezujejo še konzultacije z mentorji in predavatelji. Število izpitov se glede na individualni program sicer nekoliko razlikuje, praviloma pa jih je pet do šest. Kandidati jih opravijo praviloma po drugem semestru.

Med rednimi oblikami študija sta tudi dva nastopa kandidatov v skupnem seminarju, ki se ga poleg vseh podiplomcev udeležujejo tudi učitelji in sodelavci geografskega oddelka. Namen prvega nastopa (predstavitve) je, da kandidat opredeli tematično raziskovanje, cilje in metode dela, teoretična in druga izhodišča ter vsebinske in druge razmejitve izbrane tematike magistrskega dela.

Pri drugem nastopu so v ospredju že izsledki, vendar še brez zaključne sinteze. Kandidat prikaže poglobitve ali vsaj delne ugotovitve, odprta vprašanja, metodične rešitve, vključno s kartografskimi. Namen seminarja je tudi pretres vseh odprtih vprašanj, ki se pojavijo pri pripravi in sestavi magistrskega dela, začenši z izbrano tematico, opredelitvijo naslova, izbiro metodoloških rešitev, do vprašanja stvarnih zaključkov in obravnavanja ter osredotočenja na to, kar raziskovalna naloga prinaša novega. Medtem ko je prva predstavitev praviloma v drugem semestru študija, je druga v četrtem.

Zadnjih 15 let se je število študentov podiplomskega študija precej spreminjalo (tabela). Precej pa se je povečalo v zadnjih dveh letih, ko je v obeh letnikih vpisanih 16 kandidatov. S tem se odpirajo možnosti za bolj organiziran študij, kakor je bil doslej. K večjemu vpisu je pripomogla tudi načrtna družbena težnja po mladih raziskovalcih, ki naj se kot stažisti te ali druge ustanove načrtno usmerijo v podiplomski študij ter pridobijo naziv magistra in kasneje tudi doktorja znanosti. Tako je v zadnjem letu (1987/1988) začelo s podiplomskim študijem geografije 10 kandidatov, med njimi dva negeografa. Študirajo namreč lahko tudi slednji, če opravijo ustrezne diferencialne izpite.

Število tistih, ki so končali magistrski študij, pa v primerjavi z vpisanimi kaže, da je marsikdo študij opustil ali zavlekel. Vzroki za to so različni, od prezaposlenosti na delovnem mestu do nerazumevanja ustanove, kjer so kandidati zaposleni, financiranja študija, študijskih dopustov in še vrsta drugih. Posledica tega je, da je med dosežanimi 44 vpisanimi kandidati iz zadnjih 13 let magistriralo le 14 kandidatov, medtem ko so drugi študij zavlekli ali sploh opustili.

Ker se krepí splošna družbena težnja, da postane podiplomski študij normalno nadaljevanje dodiplomskega, je logična skrb za njegovo večjo organiziranost in učinkovitost. Tudi to je spodbudilo gornje pojasnilo, medtem ko podrobnejše podatke

Vpis na podiplomski študij geografije na ljubljanski univerzi

Leto vpisa	Število vpisanih	Končali podiplomski študij	Študij opustili (nedokončali)
1973-74	3	2	1
1974-75	7	3	4
1975-76	8	5	3
1976-77	1	1	–
1977-78	5	1	4
1978-79	2	1	1
1979-80	4	1	3
1980-81	1	–	1
1981-82	3	–	3
1982-83	2	–	2
1983-84	2	–	2
1984-85	5	–	5
1985-86	1	–	1
	44	14	30
1986-87	6		
1987-88	10		

dobijo kandidati na oddelku za geografijo. V okviru univerze se pripravlja ustrezna preobrazba podiplomskega študija, pri geografskem študiju pa poleg dosedanjega seminarja uvajamo več organiziranih oblik s težnjo, da dosedanji individualni študij izpolnimo s širše organiziranim in v večji meri skupinskim.

Franc Lovrenčak